- אין נותנין עורות לעבדן ובית הלל מתירין

We do not give hide to a tanner, and Bais Hilel permit it

Overview

בית הלל maintains that it is permitted to give a tanner hide to cure on ע"ש, even if the tanner may cure it on שבת, which is a מלאכה דאורייתא for a משנה. Our תוספות discusses whether we can derive certain leniencies from this.

- מכאן היה נראה לרבינו תם להתיר על ידי קבלנות נכרי לבנות בשבת to permit a contracting מכאן נכרי נכרי נכרי נכרי to build on נכרי fi the מבה, if the נכרי so desires and we are not required to stop him –

The ר"ת offers an additional proof:

ר"ת בגמרא לקמן יח,א) - ועוד מביא ראיה מריחים דשרי בית הלל אליבא דרב יוסף בגמרא מריחים דשרי בית הלל אליבא אחל also brings proof from the case of a water mill which ב"ה permits according to גמרא later in the גמרא; meaning -

דמתירין להניח שם חיטין מבעוד יום ויניחנו כל השבת -That ב"ה permits putting wheat in there, in the mill, before and he can leave it there for the entire שבת where it will be ground into flour, therefore -

כל שכן³ קבלנות על ידי נכרים דשרי -

Contracting through a נכרי is certainly permitted.

הוספות rejects the proof of the ה"ח from ריחיים:

- אינו ראיה דידעי כולי עלמא שהריחים טוחנות מעצמם And it is not a proof, for everyone knows that the water mill grinds on its own, no one needs to do any work, the flow of the water turns the millstones -

ס r contracting is where a person is paid for the job, but not by the hour/day. In this case the ישראל ישראלי contracts the נכרי to build a house for him at a agreed upon price. The נכרי (according to the "ח"ת) may then work even on שבת. Just as it is permitted to give the hides to the tanner and he works on שבת, since the tanner is not a שכיר (a hired person by the hour), but rather a שביל (he is paid by the job), the same היתר should apply to building on שביר. The difference between a שכיר and a שכיר is that by a נכרי the שכיר is working directly for you, he is working now because you hired him and are paying him for his work at this moment; however by נכרי the ישבר works whenever he wants, he is not working directly for you, he is working for himself. He will be paid the same whether he works on שבת or not.

 $^{^2}$ דב יוסף ביז taught that the prohibition for placing wheat in a mill is because of שביתת כלים. However שביתת כלים is only according to שביתת כלים, but not according to ב"ה. Therefore since the איסור according to דב יוסף וis because of שביתת כלים, it turns out that it is permitted according to שביתת כלים. See שביתת כלים.

³ The 'ש"ש' would be that if by ישראל, which belong to a ישראל, and it makes a loud noise, nevertheless it is permitted to grind on שבת, so certainly when the נכרי is working and the ישראל has nothing to do with it, that it is certainly permitted.

⁴ We cannot suspect that he is telling a נכרי to operate the mill, for it works on its own.

וידעי נמי שהחטין הושמו שם מערב שבת ֿ -

And they also know that the wheat was placed there in the mill on ני"ש, therefore it is permitted -

אבל קבלנות יאמרו שצוה להם בשבת לעשות⁶ -

However by the building contractor, people will say that the ישראל told them to work on ישרת, which is prohibited.

The ר"ת offers a different proof:

רשם) דאמר רבן שמעון בן גמליאל - ועוד מביא ראיה מסוף פרק קמא דעבודה זרה (דף כא,ב ושם) דאמר רבן שמעון בן גמליאל החל the ח"ר brings another proof from the end of the first מסכת ע"ז of מסכת ע"ז states -

- ⁷משכיר אדם שדהו לנכרי מאי טעמא אריס אריסותיה קעביד

'A person may rent out his field to a נכרי; what is the reason, we assume the sharecropper is working for his share' -

והכא נמי קבלנותיה קעביד -

So here too by the building he is working for his contract (not for the ישראל) -

ואף על גב דרבי שמעון בן אלעזר פליג עליה -

And even though רשב"א argues on רשב"ג, nevertheless -

קיימא לן כרבן שמעון בן גמליאל דסתם מתניתין כוותיה⁸ –

- רשב"ג ruled like משנה ruled like רשב"ג

תוספות anticipates a difficulty:

רהא דאמרינן במועד קטן (דף יב,א ושם) מקבלי קבולת בתוך התחום אסור חוץ לתחום מותר - And this which ממראל states in מסכת מו"ק "מסכת מו"ל those (נכרים) that accept contracts; if it is within the תחום of the city it is forbidden for them to work; however if it is outside the תחום it is permitted for them to work'. Presumably this is discussing whether the נכרי is permitted to work on שמואל if he is a contractor; שמואל rules that if it is בתוך התחום it is contradiction to שיטת ר"ת סיים אסור התחום מותר המחום מותר המחום

responds:

5

⁵ No one will suspect that the miller put the wheat into the mill on שבת. He will not blatantly disregard an איסור מה"ת.

⁶ People are suspect of not adhering to the prohibition of אמירה לעכו"ם; it does not seem to them to be such a serious offense. They onlookers will not necessarily assume that this is קבלנות, they will think he hired them.

Teven if the ישרא שבת works on שבת, we will not assume that he is an agent of the ישראל and working on his behalf, but rather we will assume that he is an אריס, and he is working to receive his percentage of the produce. A אריס rents the field, meaning he pays the owner a certain fee (for a certain amount of time) and all the produce is his. An אריס works the field for a percentage of the yield. Many fields are let out באריסות, therefore we do not suspect that this is a שוכר, but rather we assume he is an אריס herefore we do not suspect that this will be the result in the produce is a שוכר (which is also permitted)].

⁸ See שלשון הזהב who says that מתניתין מתניתין מתניתין הסמ"ך שמום means that our משנה that ruled נותנין עורות לעבדן agrees with משכיר אדם שדהו לנכרי that לנכרי אדם שדהו לנכרי See footnote # 13.

מוקי רבינו תם התם כולה שמעתיה באבל ולכך החמיר - 10 מוקי רבינו תם התם כולה שמעתיה באבל there regarding a mourner, so therefore שמואל was stricter, however regarding שבת we are more lenient and he is permitted even בתוך.

תוספות rejects this answer:

ולא נהירא דהתם איכא דמחמרי בחול המועד¹¹ טפי מבאבל

And it does not seem so (that אבל is more stringent than שבת), for there in מו"ק there are those who are more strict by אבל (so they will certainly be more strict by אבל (so they will certainly be more strict by שבת [which is more חמור than by -

- יאפילו למאן דמחמרי טפי באבל מבחול המועד מודה בשבת דחמיר טפי - אפילו למאן דמחמרי טפי באבל מבחול המועד מודה בשבת אחמרי אוה"מ, will agree that שבת is more strict than אבל

In summation the ה"ח has a אותר בבנין is מותר, from our משנה regarding עורות לעבדן. His proof from מותר was rejected. Another proof is from ריחיים. However there is a difficulty from מו"ק where it is prohibited for בתוך התחום.

תוספות presents an opposing view:

ונראה לרבינו יצחק דהא דשרי בשמעתין עורות לעבדן היינו בתלוש -And it is the view of the דיי, this which our טוגיא permits giving עורות לעבדן is only because the leather is **not attached** to the ground; so in that case -

- ישראל שהוא של ישראל¹³ There is no publicity. For the נכרי (the tanner) does the work in his house, so no one knows that it is the work for the ישראל -

וכן נמי אמר במועד קטן (דף יא,ב ושם) גבי אבל -

And similarly מו"ק also rules in מו"ק regarding an אבל -

מלאכתו ביד אחרים בביתו לא יעשו בבית אחרים יעשו

If his work is in the hands of others (meaning it is contracted out); in the s'אבל' house they should not do it (even if they are contractors), in the house of others

9

⁹ A mourner is not permitted to do work. שמואל ruled that even contracted jobs are forbidden בתוך התחום, because people will suspect that the אבל hired them as day laborers to do his work.

 $^{^{10}}$ The מו"ק יא,ב in אמר ממ"ק אבלו states אמר במועד מועד מועד המותרין אומרת דברים או"ק או גמרא הרב אידי אמר או"ק אמר או"ק אומר או איסורים וויק in order to bolster them, than they were on איסורי תורה, which need no bolstering. עשו חכמים חיזוק לדבריהם יותר משל תורה.

¹¹ There is an איסור מלאכה on איסור similar to the איסור מלאכה by an אבל. See אבל there who is more מחמיר במועד.

¹² See 'Thinking it over'.

¹³ The ר"י rejects the proof from our משנה since it is בתלוש where there is no פרסום, as opposed to פרסום where there is פרסום. The הסתם מתניתין משנה also falls off since we can no longer say הסתם מתניתין כוותיה, for our בתלוש and משנה משנה ירשב"ג we would rather say the הלכה is like רשב"א as cited later from the ירושלמי. See footnote # 8.

they may do it¹⁴ -

- אבל קבלנות דמחובר דהוי ברשות ישראל דמפרסמא מלתא אסור בתוך התחום However when contracting a ישראל job, which is in the property of the ישראל. so there is publicity, it is forbidden בתוך החתום

דהרואה יאמר שכירי יום נינהו -

For whoever sees the נכרים working on the s'ישראל' property will assume that are day laborers, which is forbidden.

תוספות offers support for the ר"י:

- והכי משמע בירושלמי דפירקין דקאמר התם אומני נכרים שהן עושים עם ישראל And so it seems in the הלמוד ירושלמי of our פרק, where he states there, נכריי - ישראל -

בתוך ביתו אסור בתוך ביתם מותר -

In the s'ישראל house it is forbidden, in their house it is permitted -

- אמר רבי שמעון בן אלעזר במה דברים אמורים בקבולת אבל בשכר אסור פירוש שכיר יום said when is this said (that בתוך ביתם מותר) if they are contractors, however for wages it is forbidden; the meaning of בשכר is day laborers -
- במה דברם אמורים בתלוש אבל במחובר אסור ובעיר אחרת בין במחובר מותר במה דברם אמורים בתלוש אבל במחובר מותר אסור it is בתבוך ביתם only בתלוש however if it is for the purpose of אסור it is, and if the נכרים work in another city it is permitted, whether בתלוש or whether במחובר -
- אמר רבי שמעון בר כהנא בשם רבי אחא בשבת ובאבל ובע"ז הלכה כרבי שמעון בן אלעזר regarding רבי and ע"ז the הלכה מול שבת and ע"ז the הלכה וike אבל.

:ורבינו תם נמי כשבנה את ביתו לא סמך על תשובתו ולא רצה להתיר And even the ר"ת when he built his house did not rely on his responsa and did not want to permit the שבת to work on שבת.

The following is an addendum from תוספות ישנים:

- ומיהו בשדה 17 מותר כרבן שמען בן גמליאל דבשדה רגילות לעשות באריסות ולא בשכירות יום

¹⁴ In the s'אבל house we may mistakenly assume that he hired them (as laborers), however when it is not in his house, no one knows for whom the contractor is working for, therefore it is permitted.

¹⁵ This means if the נכרי is cutting stones in his house for a building, that too is אסור, only work for מלוש is permitted.

¹⁶ See 'אומנין ישראלים that this is referring to a case (in א"א סוף ה"א סוף דו"מ אות ג') where אומנין ישראלים are working for an אומן נכרי on his 'holiday'; there the law is the exact opposite, they cannot work in his house but they can work in their houses. Regarding this, א בתלוש אבל במחובר לקרקע אסור.

 $^{^{17}}$ The תו"י qualifies the איסור במחובר of the ר"י that it does not apply to renting out a field.

However by a field it is permitted to rent it out to a רשב"ג as נכרי aruled, for regarding a field it us customary to give it out to sharecroppers, but not to day laborers –

Another ruling:

יום - וכשישראל אומר לנכרי לתקן מנעלים או לקנות אל יאמר תעשה למחר דאם כן הוי כשכיר יום - So when a ישראל, 'fix my shoes', or 'buy me something' he should not say on שכיר יום is like a שכיר יום -

אלא תעשה לכשתרצה –

But rather he should say, 'do it whenever you want' -

A final ruling:

יאם הביא לו נכרי כליו ויודע שכבסן בשבת אסור ללובשן בשבת הביא לו נכרי כליו ויודע שכבסן בשבת אסור ללובשן בשבת הביא לו נכרי כליו ויודע שכבסן בשבת אסור ללובשן בשבת knows that he washed them this שבת, he is forbidden to wear them this שבת.

: דאמר לקמן (קכב,א) נכרי שהדליק נר בשביל ישראל אסור להשתמש לאורה (תוספות ישנים): As the משנה states later, 'a נכרי lit a lamp for the sake of a ישראל, he is forbidden to use its light'. (The above is from תוספות ישנים).

<u>Summary</u>

The ה"ת wanted to permit a נכרי contractor to work on שבת (based on our משנה), but he did not follow his own ruling. The ר"י differentiated between תלוש, where there is no publicity and it is מחבר , where there is publicity so it is אסור. The qualified that by a מותר is it מותר , since it is common to let it out to sharecroppers.

Thinking it over

תוספות writes that even those who are more אבל than by חוה" will agree that אבל is stricter than אבל. Why is תוספות so sure of this; perhaps just as he is more than מחמיר מחמיר מחמיר באבל?!

_

¹⁸ See footnote # 12.